

ESMINĖ INFORMACIJA ĮMONĖMS IR JŲ DARBUOTOJAMS APIE GYVYBĖS DRAUDIMO SUTARTIMS BE KAUPIMO TAIKOMĄ APMOKESTINIMO TVARKĄ

KAI NAUDOS GAVĖJAS - DARBUOTOJAS

Apmokestinimo tvarka galioja nuo 2019 01 01

Parengta pagal LR gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ), LR pelno mokesčio įstatymo (toliau – PMĮ), LR profesinių pensijų kaupimo įstatymo (toliau – PPKĮ), LR valstybinio socialinio draudimo įstatymo (toliau – VSDĮ), LR sveikatos draudimo įstatymo (toliau – SDĮ) aktualias redakcijas ir komentarus bei pagal LR civilinį kodeksą (toliau – LR CK).

Įmokų mokėtojas – ĮMONĖ / DARBUOTOJAS

Draudėjas – ĮMONĖ

Apdraustasis – DARBUOTOJAS

Naudos gavėjas apdraustojo mirties, sveikatos sužalojimo ar ligos atvejais – darbuotojas/darbuotojo šeimos nariai

I. GYVYBĖS DRAUDIMO ĮMOKA

Įmonės mokama draudimo įmoka priskiriama leidžiamiems atskaitymams, kaip išlaidos darbuotojų naudai, kuri pagal GPMĮ nuostatas yra gyventojų pajamų mokesčio objektas (PMĮ 17 str.1d.).

Įmonės darbuotojo naudai mokamos gyvybės draudimo įmokos yra pripažįstamos pajamomis natūra (GPMĮ 9 str.) ir neapmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu, jeigu mokama (GPMĮ 17 str. 1 d. 14, 14¹ p.):

- pagal gyvybės draudimo sutartis, kurių terminas ne trumpesnis kaip 10 metų **arba**
- pagal gyvybės draudimo sutartis, kuriose nustatyta, kad išmoka išmokama apdraustajam asmeniui, sulaukusiam minimalaus pensinio amžiaus (sutartims sudarytoms iki 2012 12 31 minimalus pensinis amžius yra 55 metai, sutartims sudarytoms nuo 2013 01 01 minimalus pensinis amžius yra ne daugiau kaip 5 metai iki VSDĮ nustatyto senatvės pensijos amžiaus) **ir**
- mokesstinio laikotarpio (metų) įmokų pagal tokias gyvybės draudimo sutartis kartu su kitomis įmonės mokamomis įmokomis darbuotojo naudai, nustatytomis GPMĮ 17 str. 1 d. 14 ir 14¹ punktuose, suma neturi viršyti 25 proc. per mokesstinį laikotarpį įmonės darbuotojui apskaičiuotų su darbo santykiais susijusių pajamų.

Nuo darbuotojo gautų iš darbdavio pajamų natūra, kurios yra neapmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu, nėra skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos (VSDĮ 11 str. 1 d. 19 p.) ir privalomojo sveikatos draudimo įmokos (SDĮ 17 str.).

Suma, viršijanti 25 proc. su darbo santykiais susijusių pajamų, pripažįstama pajamomis natūra (GPMĮ 9 str.) ir apmokestinama gyventojų pajamų mokesčiu (GPMĮ 17 str. 1 d. 14, 14¹ p.) bei nuo jos yra skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos (VSDĮ 10 str. , 11 str. 1 d. 19 p.) ir privalomojo sveikatos draudimo įmokos (SDĮ 17 str.).

Darbuotojas, mokėdamas gyvybės draudimo įmokas pagal gyvybės draudimo sutartį be kaupimo, neturi teisės susigrąžinti gyventojų pajamų mokesčio nuo savo lėšomis sumokėtų gyvybės draudimo įmokų, kaip nustatyta GPMĮ 21 straipsnio 1 d. 1p., kadangi mokamos gyvybės draudimo įmokos pagal gyvybės draudimo sutartį, kurioje nėra numatyta, kad draudimo išmoka išmokama pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui.

II. DRAUDIMO IŠMOKA DĖL DRAUDŽIAMOJO ĮVYKIO

Draudimo išmoka, mokama **gyventojui** draudžiamąjo įvykio – apdraustojo mirties, sveikatos sužalojimo ar ligos - atveju **yra neapmokestinama** (GPMĮ 17 str. 1 d. 13 p.).

Privalomojo sveikatos draudimo įmokos nuo gautų draudimo išmokų nemokamos. (SDĮ 17 str.).

III. ĮMONEI IŠMOKAMA SUMA NUTRAUKUS ARBA IŠ DALIES NUTRAUKUS GYVYBĖS DRAUDIMO SUTARTĮ

Jeigu draudimo sutartyje nustatyta, kad draudimo sutarties **nutraukimo ar nutrūkimo** (pvz., dėl įmokų nemokėjimo) atveju visos sumokėtos draudimo įmokos ar jų dalis gražinamos **įmonei** - draudėjai, tai iki draudimo sutarties nutraukimo ar nutrūkimo sumokėtų draudimo įmokų suma, kuri PMĮ 17 str. nustatyta tvarka buvo priskirta leidžiamiems

atskaitymams, priskiriama **apmokestinamosioms pajamoms**, o grąžinamų įmokų dalis, viršijanti leidžiamiems atskaitymams priskirtas draudimo įmokų sumas, priskiriama **neapmokestinamosioms pajamoms** (PMĮ 12 str. 2 punktas).

V. DRAUDIMO SUTARTIES SĄLYGŲ KEITIMAS

Apdraustojo pakeitimas

Draudėjas turi teisę pakeisti apdraustąjį asmenį kitu asmeniu gavęs rašytinį draudiko sutikimą (LR CK 6.1005 straipsnis „Apdraustojo asmens pakeitimas“). Kai draudėjas pakeičia apdraustąjį kitu savo darbuotoju ir paskiria jį naudos gavėju, t.y., draudimo sutartis lieka toliau galioti, tik pakeičiamas apdraustasis, tai pagal tokią sutartį sumokėtoms įmokoms yra taikomas PMĮ 17 straipsnio nuostatų tęstinumas (PMĮ 17 str. 1 d.).

Naudos gavėjo pakeitimas

Draudėjas turi teisę pakeisti draudimo sutartyje nurodytą naudos gavėją kitu asmeniu tik su apdraustojo asmens sutikimu (LR CK 6.1006 straipsnis „Naudos gavėjo pakeitimas“ ir LR Draudimo įstatymo 102 straipsnis „Naudos gavėjo paskyrimas ir pakeitimas“).

Draudėjo pakeitimas

Jei įmonė, apdraudusi darbuotoją gyvybės draudimu ir darbuotoją paskyrusi naudos gavėju bei kurį laiką mokėjusi draudimo įmokas, pagal atskirą įmonės ir darbuotojo susitarimą po kelerių metų pakeičia draudimo sutartį ir draudėjo teises ir pareigas perduoda pačiam apdraustajam darbuotojui arba kitai įmonei (apdraustasis darbuotojas pereina į šią įmonę dirbti), tai pagal tokią sutartį sumokėtoms įmokoms yra taikomas PMĮ 17 straipsnio nuostatų tęstinumas.

ESMINĖ INFORMACIJA ĮMONĖMS IR JŲ DARBUOTOJAMS APIE GYVYBĖS DRAUDIMO SUTARTIMS SU KAUPIMU TAIKOMĄ APMOKESTINIMO TVARKĄ

KAI NAUDOS GAVĖJAS PASIBAIGUS DRAUDIMO SUTARTIES TERMINUI - DARBUOTOJAS

Apmokestinimo tvarka galioja nuo 2019 01 01

Parengta pagal LR gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ), LR pelno mokesčio įstatymo (toliau – PMĮ), LR profesinių pensijų kaupimo įstatymo (toliau – PPKĮ), LR valstybinio socialinio draudimo įstatymo (toliau – VSDĮ), LR sveikatos draudimo įstatymo (toliau – SDĮ) aktualias redakcijas ir komentarus bei pagal LR civilinį kodeksą (toliau – LR CK).

Įmokų mokėtojas – ĮMONĖ / DARBUOTOJAS

Draudėjas – ĮMONĖ / DARBUOTOJAS

Apdraustasis – DARBUOTOJAS

Naudos gavėjas pasibaigus draudimo sutarties terminui – DARBUOTOJAS

Naudos gavėjas apdraustojo mirties, sveikatos sužalojimo ar ligos atvejais – darbuotojas/darbuotojo šeimos nariai/įmonė.

I. GYVYBĖS DRAUDIMO ĮMOKA

Įmonės mokama draudimo įmoka priskiriama leidžiamiems atskaitymams, kaip išlaidos darbuotojų naudai, kuri pagal GPMĮ nuostatas yra gyventojų pajamų mokesčio objektas (PMĮ 17 str.1d.).

Įmonės darbuotojo naudai mokamos gyvybės draudimo įmokos yra pripažįstamos pajamomis natūra (GPMĮ 9 str.) ir neapmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu, jeigu mokama (GPMĮ 17 str. 1 d. 14, 14¹ p.):

- pagal gyvybės draudimo sutartis, kurių terminas ne trumpesnis kaip 10 metų **arba**
- pagal gyvybės draudimo sutartis, kuriose nustatyta, kad išmoka išmokama apdraustajam asmeniui, sulaukusiam minimalaus pensinio amžiaus (sutartims sudarytoms iki 2012 12 31 minimalus pensinis amžius yra 55 metai, sutartims sudarytoms nuo 2013 01 01 minimalus pensinis amžius yra ne daugiau kaip 5 metai iki VSDĮ nustatyto senatvės pensijos amžiaus) **ir**
- mokesčio laikotarpio (metų) įmokų pagal tokias gyvybės draudimo sutartis kartu su kitomis įmonės mokamomis įmokomis darbuotojo naudai, nustatytomis GPMĮ 17 str. 1 d. 14 ir 14¹ punktuose, suma neturi viršyti 25 proc. per mokesčio laikotarpį įmonės darbuotojui apskaičiuotų su darbo santykiais susijusių pajamų.

Nuo darbuotojo gautų iš darbdavio pajamų natūra, kurios yra neapmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu, nėra skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos (VSDĮ 11 str. 1 d. 19 p.) ir privalomojo sveikatos draudimo įmokos (SDĮ 17 str.).

Suma, viršijanti 25 proc. su darbo santykiais susijusių pajamų, pripažįstama pajamomis natūra (GPMĮ 9 str.) ir apmokestinama gyventojų pajamų mokesčiu (GPMĮ 17 str. 1 d. 14, 14¹ p.) bei nuo jos yra skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos (VSDĮ 10 str., 11 str. 1 d. 19 p.) ir privalomojo sveikatos draudimo įmokos (SDĮ 17 str.).

Darbuotojas, kurio naudai įmonė moka draudimo įmokas, nepraranda teisės susigrąžinti gyventojų pajamų mokesčio nuo savo lėšomis sumokėtų draudimo įmokų, jei ir pats asmeniškai moka gyvybės draudimo įmokas, kaip nustatyta GPMĮ 21 str. 1 d. 1 p. ir 21 str. 3 d.

Bendra iš gyventojų pajamų atimamų išlaidų, nurodytų GPMĮ 21 str. 1 d., suma negali viršyti 25 proc. visų per mokestinį laikotarpį gautų apmokestinamųjų pajamų, o bendra atimamų gyvybės draudimo įmokų, įmokų į pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų ir (ar) jiems analogiškų subjektų, veikiančių Europos ekonominės erdvės valstybėje, turimus pensijų fondus, taip pat pensijų įmokų į pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų ir (ar) jiems analogiškų subjektų, veikiančių Europos ekonominės erdvės valstybėje ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėje narėje, turimus pensijų fondus, kurias Lietuvos nuolatinis gyventojas moka kaip papildomas kaupiamąsias pensijų įmokas pagal Pensijų kaupimo įstatymo 8 straipsnio 4 dalies nuostatas ir kurios yra didesnės negu 3 procentai šio gyventojų pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos, suma negali viršyti 1.500 EUR per mokestinį laikotarpį (GPMĮ 21 str. 3 d.).

Išlaidos atimamos tik iš nuolatinio Lietuvos gyventojų gautų pajamų apskaičiuojant pajamų mokestį už mokestinį laikotarpį pateikiant metinę pajamų mokesčio deklaraciją (GPMĮ 21 str. 4 d.). Išlaidos atimamos iš tų apmokestinamųjų pajamų, kurioms yra taikomas 15%, 20%, 27% gyventojų pajamų mokesčio tarifas (GPMĮ 6 str. 1; 11; 12 d., GPMĮ 16 str. 1 d. 6 p.).

Tais atvejais, jei įmonė arba darbuotojas pagal tą pačią gyvybės draudimo sutartį moka **papildomą investicinę įmoką**, laikytina, kad yra mokama gyvybės draudimo įmoka.

II. DRAUDIMO IŠMOKA DĖL DRAUDŽIAMOJO ĮVYKIO

(kito negu gyvybės draudimo sutarties termino pabaiga)

Draudimo išmoka, mokama **gyventojui** draudžiamąjį įvykių – apdraustojo mirties, sveikatos sužalojimo ar ligos - atveju **yra neapmokestinama** (GPMĮ 17 str. 1 d. 13 p.).

Jei įmonė gauna draudimo išmoką (pvz., jei apdraustasis darbuotojas įmonę paskiria naudoti gavėjas mirties ar sveikatos sužalojimo, ar ligos atveju), tai pagal tokią gyvybės draudimo sutartį gautų draudimo išmokų suma, neviršijanti draudimo įmonei sumokėtų ir PMĮ 17 straipsnyje nustatyta tvarka leidžiamoms atskaitymams priskirtų gyvybės draudimo įmokų sumos, priskiriama apmokestinamosioms pajamoms. Gauta draudimo išmokų suma, kuri viršija draudimo įmonei sumokėtų ir PMĮ 17 straipsnyje nustatyta tvarka leidžiamoms atskaitymams priskirtų gyvybės draudimo įmokų sumą, priskiriama neapmokestinamosioms pajamoms (PMĮ 12 str. 2 punktas).

III. ĮMONEI IŠMOKAMA SUMA NUTRAUKUS ARBA IŠ DALIES NUTRAUKUS GYVYBĖS DRAUDIMO SUTARTĮ

Jeigu draudimo sutartyje nustatyta, kad draudimo sutarties **nutraukimo ar nutrūkimo** (pvz., dėl įmokų nemokėjimo) atveju visos sumokėtos draudimo įmokos ar jų dalis gražinamos **įmonei** - draudėjai, tai iki draudimo sutarties nutraukimo ar nutrūkimo sumokėtų draudimo įmokų suma, kuri PMĮ 17 str. nustatyta tvarka buvo priskirta leidžiamoms atskaitymams, priskiriama **apmokestinamosioms pajamoms**, o gražinamų įmokų dalis, viršijanti leidžiamoms atskaitymams priskirtas draudimo įmokų sumas, priskiriama **neapmokestinamosioms pajamoms** (PMĮ 12 str. 2 punktas). Ta pati apmokestinimo tvarka galioja ir iš dalies nutraukus gyvybės draudimo sutartį (pvz., kai sugražinama dalis įmokų, o draudimo sutartis lieka galioti).

IV. DARBUOTOJUI MOKAMA DRAUDIMO IŠMOKA PASIBAIGUS GYVYBĖS DRAUDIMO SUTARTIES TERMINUI, AR IŠMOKAMA SUMA DARBUOTOJUI-DRAUDĖJUI NUTRAUKUS ARBA IŠ DALIES NUTRAUKUS GYVYBĖS DRAUDIMO SUTARTĮ

1. Jeigu gyvybės draudimo sutartis sudaryta iki 2003 01 01

Visa draudimo išmoka pasibaigus draudimo sutarties terminui ar gražinamų įmokų suma nutraukus arba iš dalies nutraukus draudimo sutartį yra neapmokestinama, jeigu sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 10 metų arba sutartis nutraukta ne anksčiau kaip praėjus 10 metų nuo jos sudarymo (GPMĮ 17 str. 1 d. 8 p.);

2. Jeigu gyvybės draudimo sutartis sudaryta po 2003 01 01 ir vėliau

Visa draudimo išmoka pasibaigus draudimo sutarties terminui ar išmokama suma nutraukus arba iš dalies nutraukus draudimo sutartį, **darbuotojui yra neapmokestinama, jeigu** pagal gyvybės draudimo sutartį įmokas mokėjo įmonė arba įmokas mokėjo ir pats darbuotojas bei jos **buvo atimamos** iš pajamų GPMĮ nustatyta tvarka, ir draudimo sutartyje

numatytas naudos gavėjas nesikeitė nuo draudimo sutarties sudarymo datos, išskyrus atvejus, kai naudos gavėjas buvo pakeistas dėl naudos gavėjo mirties ar dėl santuokos pabaigos (pradžios), arba jeigu naudos gavėjas – savo vaikas (įvaikis, globotinis) buvo pakeistas kitu savo vaiku (įvaikiu, globotiniu), taip pat jeigu naudos gavėjas keitėsi iki 2016 m. gruodžio 31 d. bei yra tenkinama bent viena iš šių sąlygų:

- sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 10 metų arba sutartis nutraukta ne anksčiau kaip praėjus 10 metų nuo jos sudarymo, **ir** išmokos gavimo momentu išmokos gavėjas yra jaunesnis negu 26 metų (GPMĮ 17 str. 1 d. 10 p. , 17 str. 6 d.) **arba**
- sutarties, sudarytos iki 2012 12 31, terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai arba sutartis nutraukta ne anksčiau kaip praėjus 5 metams nuo jos sudarymo, **ir** išmokos gavimo momentu išmokos gavėjas yra sulaukęs 55 metų (GPMĮ 17 str. 1 d. 9 p. , 17 str. 6 d.) **arba**
- sutarties, sudarytos po 2013 01 01 ir vėliau, terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai arba sutartis nutraukta ne anksčiau kaip praėjus 5 metams nuo jos sudarymo, **ir** išmokos gavimo momentu išmokos gavėjui iki senatvės pensijos amžiaus yra likę ne daugiau kaip 5 metai (GPMĮ 17 str. 1 d. 9¹ p. , 17 str. 6 d.) **arba**
- sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 5 metai arba sutartis nutraukta ne anksčiau kaip praėjus 5 metams nuo jos sudarymo, **ir** išmokos gavimo momentu išmokos gavėjui yra nustatytas 0–25 procentų ar 30–40 procentų darbingumo lygis, arba išmokos gavėjas yra neįgalus vaikas, kuriam nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikio (GPMĮ 17 str. 1 d. 9, 9¹ p. , 17 str. 6 d.);

Kitais atvejais gyvybės draudimo išmoka pasibaigus draudimo sutarties terminui ar išmokama suma nutraukus arba iš dalies nutraukus draudimo sutartį **darbuotojui apmokestinama tokia tvarka:**

- dalis, lygi sumokėtoms gyvybės draudimo įmokoms, kurias mokėjo įmonė arba kurias mokėjo pats darbuotojas ir kurios **buvo atimamos** iš pajamų GPMĮ nustatyta tvarka, **yra apmokestinama 15 proc. gyventojų pajamų mokesčiu** (GPMĮ 6 str. 1 d.);
- dalis, lygi sumokėtoms gyvybės draudimo įmokoms, kurias mokėjo pats darbuotojas ir kurios **nebuvo** atimamos iš pajamų GPMĮ nustatyta tvarka, yra **neapmokestinama** (GPMĮ 17 str. 1 d. 12 p.);
- dalis, viršijanti sumokėtas įmonės ir paties darbuotojo gyvybės draudimo įmokas, **neapmokestinama**, jeigu gyvybės draudimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip **10 metų** arba sutartis nutraukta ne anksčiau kaip praėjus 10 metų nuo jos sudarymo (GPMĮ 17 str. 1 d. 11 p.). Jeigu gyvybės draudimo sutarties terminas yra trumpesnis kaip 10 metų arba sutartis nutraukta anksčiau kaip praėjus 10 metų nuo jos sudarymo, ši išmokos dalis yra **apmokestinama 15 proc.** gyventojų pajamų mokesčiu (GPMĮ 6 str. 1 d.).
- Metinė pajamų ne iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių (išskyrus, individualios veiklos pajamas ir pajamas iš paskirstytojo pelno) dalis, viršijanti 120 VDU dydžio sumą, taikomą apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti, apmokestinama taikant 20 proc. pajamų mokesčio tarifą (GPMĮ 6 str. 12 d.), todėl visa ar dalis apmokestinamos išmokos gali būti apmokestinta 20 proc. gyventojų pajamų mokesčiu.

Pastabos:

- Nenuolatinio Lietuvos gyventojų gautos draudimo išmokos nėra pajamų objektas, tokiu būdu jos nėra nei deklaruojamos, nei apmokestinamos (GPMĮ 4, 5 str.).
- Svarbu atkreipti dėmesį, kad jei gyventojui mokesčiniu laikotarpiu buvo taikomas NPD (neapmokestinamasis pajamų dydis) pajamoms, susijusioms su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, tai gavus išmoką pagal pasibaigusią, nutrauktą ar iš dalies nutrauktą gyvybės draudimo sutartį, metinis NPD bus sumažinamas įvertinant (pridedant prie metinių pajamų) gautos išmokos dalį, viršijančią sumokėtas pagal tą sutartį įmokas, jeigu ta dalis buvo apmokestinta GPM (GPMĮ 20 str. 7 d.).
- Privalomojo sveikatos draudimo įmokos nuo gautų draudimo išmokų nemokamos. (SDĮ 17 str.).

V. DRAUDIMO SUTARTIES SĄLYGŲ KEITIMAS

Apdraustojo pakeitimas

Draudėjas turi teisę pakeisti apdraustąjį asmenį kitu asmeniu gavęs rašytinį draudiko sutikimą (LR CK 6.1005 straipsnis „Apdraustojo asmens pakeitimas“). Kai draudėjas pakeičia apdraustąjį kitu savo darbuotoju ir paskiria jį naudos gavėju gyvybės draudimo sutarties laikotarpio pabaigoje, t.y., draudimo sutartis lieka toliau galioti, tik pakeičiamas apdraustasis, tai pagal tokią sutartį sumokėtoms įmokoms yra taikomas PMĮ 17 straipsnio nuostatų tęstinumas (PMĮ 17 str. 1 d.).

Naudos gavėjo pakeitimas

Draudėjas turi teisę pakeisti draudimo sutartyje nurodytą naudos gavėją kitu asmeniu tik su apdraustojo asmens sutikimu (LR CK 6.1006 straipsnis „Naudos gavėjo pakeitimas“ ir LR Draudimo įstatymo 102 straipsnis „Naudos gavėjo paskyrimas ir pakeitimas“).

Draudėjo pakeitimas

Jei įmonė, apdraudusi darbuotoją gyvybės draudimu ir darbuotoją paskyrusi naudos gavėju bei kurį laiką mokėjusi draudimo įmokas, pagal atskirą įmonės ir darbuotojo susitarimą po kelerių metų pakeičia draudimo sutartį ir draudėjo teises ir pareigas perduoda pačiam apdraustajam darbuotojui arba kitai įmonei (apdraustasis darbuotojas pereina į šią įmonę dirbti), tai pagal tokią sutartį sumokėtoms įmokoms yra taikomas PMĮ 17 straipsnio nuostatų tęstinumas.

VI. DĖL GYVYBĖS DRAUDIMO ĮMOKŲ DARBUOTOJŲ NAUDAI IR GALIMO PIKтнаUDŽIAVIMO

Tuo atveju, kai sudaromos tokio pobūdžio gyvybės draudimo sutartys, pagal kurias įmokas darbuotojų naudai moka darbdavys, o darbuotojas pagal sutarties sąlygas turi galimybę už nustatytą administravimo mokestį šias įmokas/jų dalį išsiimti iš draudimo sutarties sąskaitos ir išvengti mokesčių, kai įmokų/išmokų mokėjimas savo esme yra darbo užmokesčio mokėjimo būdas, ir draudimo veiklą reglamentuojančių teisės aktų įtvirtintomis teisėmis naudojamosi, siekiant mokestinės naudos, mokesčių administratoriaus kompetencijoje yra tokius atvejus kvalifikuoti kaip piktnaudžiavimą. GPMĮ 17 str. 1 d. 14 punkte nustatyta apmokestinimo lengvata taikoma gyvybės draudimo įmokoms, mokamoms pagal ilgalaikės sutartis, kai siekiama ilgalaikiai kaupti lėšas iki tam tikro draudžiamąjį įvykio. Nustačius, kad pagal tokias gyvybės draudimo sutartis vyksta nuolatinis ir/ar sistemingas darbdavio sumokėtų įmokų (lėšų) išėmimas, konstatuotina, kad veiksmai atliekami, siekiant iš draudimo sutarties rėmų išeinančių tikslų bei mokestinės naudos. Tokiu atveju, kai tarp šalių susiklostę santykiai pagal savo turinį yra susitarimas dėl darbo užmokesčio mokėjimo būdo, gyventojų gauta nauda, taikant Mokesčių administravimo įstatyme numatytą turinio virš formos principą, bus apmokestinama pagal darbo užmokesčio apmokestinimui taikomas taisykles. (VMI išaiškinimas Nr. (18.18-31-1)-R-3603, 2011-04-12)

ESMINĖ INFORMACIJA ĮMONĖMS APIE GYVYBĖS DRAUDIMO SUTARTIMS, SUDARYTOMS PO 2003-01-01 ir VĖLIAU, TAIKOMĄ APMOKESTINIMO TVARKĄ

KAI NAUDOS GAVĖJAS PASIBAIGUS DRAUDIMO SUTARTIES TERMINUI - ĮMONĖ

Apmokestinimo tvarka galioja nuo 2019 01 01

Parengta pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ), Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo (toliau – PMĮ), Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo (toliau – VSDĮ), LR sveikatos draudimo įstatymo (toliau – SDĮ) aktualias redakcijas, šių įstatymų oficialius komentarus ir Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą (toliau – LR CK).

Draudėjas – ĮMONĖ

Apdraustasis – DARBUOTOJAS

Naudos gavėjas pasibaigus draudimo sutarties terminui – ĮMONĖ

Naudos gavėjas apdraustojo mirties, sveikatos sužalojimo ar ligos atvejais – ĮMONĖ.

I. GYVYBĖS DRAUDIMO ĮMOKA

Įmonės mokama draudimo įmoka, apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, priskiriama leidžiamiems atskaitymams, nes vienetas, norėdamas valdyti veiklos riziką, siekia ekonominės naudos (PMĮ 17 str. 1 p. ir šio punkto komentaras).

Tačiau, jeigu įmonė sudaro sutartį, kurios tikslas nėra jos turtinių interesų draudimas bei veiklos rizikos valdymas, o sudaryta sutartimi siekiama uždirbti investicinės veiklos pajamų, tai toks lėšų investavimas turi būti apskaitomas kaip finansinis turtas. Pagal tokią investavimo sutartį uždirbtos pajamos ir patirtos sąnaudos pripažįstamos finansinės veiklos pajamomis ir sąnaudomis per visą sutarties galiojimo laikotarpį (VMI išaiškinimas Nr. (18.11-31-1)-R-12803).

Nuo darbdavio mokamų draudimo įmokų valstybinio socialinio draudimo įmokos ir sveikatos draudimo įmokos neskaičiuojamos (VSDĮ 11 str. 1 d. 18 p., SDĮ 17 str.).

Darbdavio mokamos draudimo įmokos neapmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu, nes nėra gyventojų pajamų mokesčio objektas.

II. DRAUDIMO IŠMOKA DĖL DRAUDŽIAMOJO ĮVYKIO (kito negu gyvybės draudimo sutarties termino pabaiga)

1. Gyvybės draudimo išmoka mirties atveju

Išmokos dėl draudžiamąjo įvykio, kurios apskaičiuojamos draudimo sutartyje nustatyta tvarka, **priskiriamos įmonės neapmokestinamosioms pajamoms**, kai įmonė apsidraudžia pati save nuo galimų nuostolių, kuriuos patirtų, jei netektų darbuotojo, o draudimo sutartyje numatoma, kad draudimo išmoką, įvykus draudiminiam įvykiui, gaus įmonė – draudėja (pvz., įmonė turi išleisti papildomų lėšų naujiems darbuotojams apmokyti arba netekusi vertingo darbuotojo įmonė netenka dalies pelno) (PMĮ 12 str. 2 p. ir jo komentaras).

Darbdavio pašalpa darbuotojo šeimos nariams mirties atveju

Jeigu įmonė gautą draudimo išmoką dėl įvykusio draudžiamąjo įvykio ar jos dalį išmoka **kaip pašalpą** darbuotojo sutuoktiniui arba vaikui (įvaikiui), arba kuriam nors iš tėvų (įtėvių), tai išmokėta suma priskiriama **neleidžiamiems atskaitymams**.

2. Papildomo draudimo išmokos

Tuo atveju, jei numatytas papildomas draudimas sveikatos sužalojimo ar ligos atveju, tai tokios išmokos dėl draudžiamąjo įvykio, kurios neviršija patirtų nuostolių ar žalos vertės, apskaičiuojamos draudimo sutartyje nustatyta tvarka, **priskiriamos įmonės neapmokestinamosioms pajamoms** (PMĮ 12 str. 2 p. ir jo komentaras).

Darbdavio pašalpa, mokama darbuotojui sveikatos sužalojimo ar ligos atveju

Jeigu įmonė gautą draudimo išmoką dėl įvykusio draudžiamąjo įvykio ar jos dalį vėliau išmoka apdraustajam darbuotojui, tai darbuotojui išmokėta suma apmokestinama kaip su darbo santykiais susijusios pajamos ir priskiriama **leidžiamiems atskaitymams** (PMĮ 17 str. 1 d).

III. DRAUDIMO IŠMOKA PASIBAIGUS GYVYBĖS DRAUDIMO SUTARTIES TERMINUI

Kai įmonė gauna draudimo išmoką pagal gyvybės draudimo sutartį, pasibaigus įmonės naudai sudarytos gyvybės draudimo sutarties terminui, tai visą gautą draudimo išmokos sumą įmonė turi priskirti **apmokestinamosioms pajamoms**, nes šiuo atveju įmonė nuostolių, siejamų su draudiminiu įvykiu, nepatiria (PMĮ 12 str. 2 p. ir jo komentaras)

IV. DRAUDIMO IŠMOKA NUTRAUKUS ARBA IŠ DALIES NUTRAUKUS GYVYBĖS DRAUDIMO SUTARTĮ

Visa sugrąžintų gyvybės draudimo įmokų suma, bet ne mažesnė kaip per visus mokestinius laikotarpius leidžiamiems atskaitymams priskirtų įmokų suma, sutarties nutraukimo ar nutrūkimo (pvz., dėl įmokų nemokėjimo) atveju, priskiriama **apmokestinamosioms pajamoms** (PMĮ 12 str. 2 p. ir jo komentaras).

V. DRAUDIMO SUTARTIES SĄLYGŲ KEITIMAS

Jei įmonė, apdraudusi darbuotoją gyvybės draudimu ir save paskyrusi naudos gavėja bei kurį laiką mokėjusi draudimo įmokas, **pakeičia draudimo sutartį ir naudos gavėju paskiria patį darbuotoją** arba perleidžia draudėjo teises ir pareigas pačiam apdraustajam darbuotojui arba kitai įmonei (apdraustasis darbuotojas pereina į šią įmonę dirbti), tai leidžiamiems atskaitymams pagal PMĮ 17 straipsnio 1 dalies nuostatas priskirtų draudimo įmokų, sumokėtų iki draudimo sutarties pakeitimo, suma turi būti **padidinamos įmonės apmokestinamosios pajamos** tą mokestinį laikotarpį, kuriuo įsigaliojo gyvybės draudimo sutarties pakeitimas (PMĮ 26 str. 1 d. 2 p. komentaras).

Per draudimo sutarties laikotarpį sukaupta suma sutarties pakeitimo momentu **neturi būti apmokestinama gyventojų pajamų mokesčiu**, nes tai nėra gyventojų pajamų mokesčio objektas.